

Αδαμάντινες διδαχές από το ανορθωτικό έργο του Ιωάννη Καποδίστρια.

Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, Μ. Sc Δ/χος Μηχανικός Ε.Μ.Π.

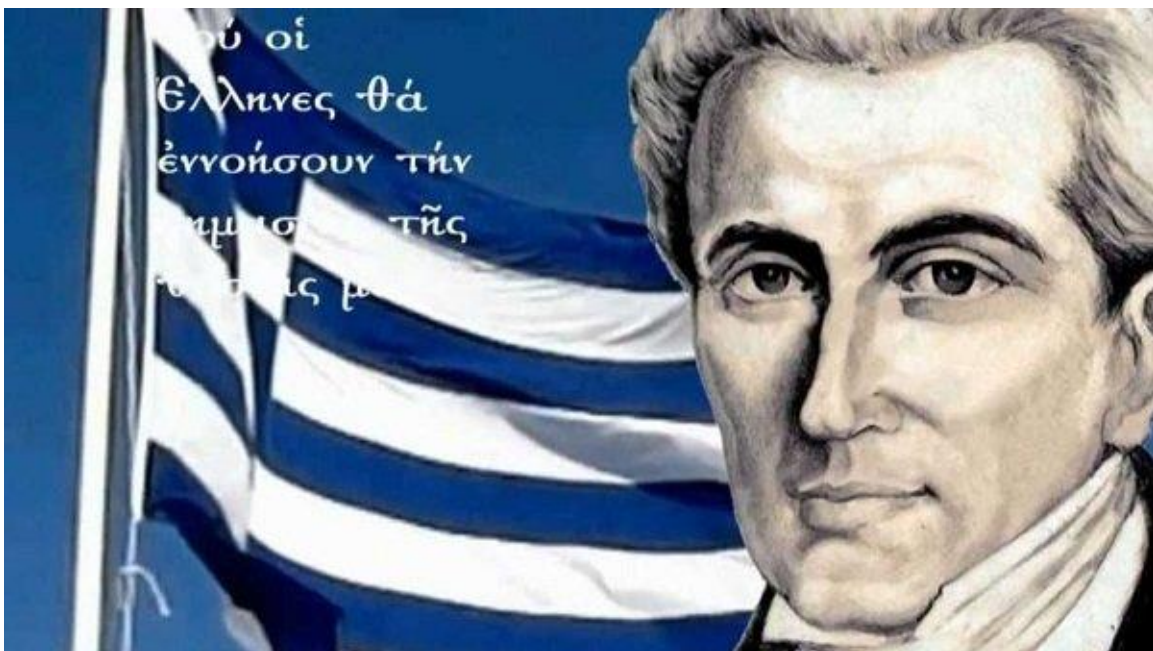

Μέσα στα ερείπια της καθημαγμένης από την οθωμανική δουλεία Ελλάδας, που μόλις είχε δει το φως της ελευθερίας υπήρχε μια φωτεινή ελπίδα που προοιωνίζε την ανόρθωση του αρτιγέννητου ελληνικού κράτους. Ήταν ο αδαμάντινος κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας, που με την εμπνευσμένη και αναγεννησιακή φυσιογνωμία του, έδωσε κουράγιο και δύναμη στους χειμαζόμενους Έλληνες να σηκωθούν.

Ο κυβερνήτης με τις ενορατικές και εύτολμες πολιτικά κινήσεις του, απότοκος των οποίων ήταν η αριστοτεχνική του διακυβέρνηση, εδραίωσε το νεότευκτο ελληνικό κρατίδιο και του έδωσε υπόσταση και ζωή. Παρέλαβε μια χώρα σπαραγμένο τοπίο από τις έριδες, τις εμφύλιες συρράξεις, τους θανατηφόρους πολιτικούς διαγκωνισμούς και την οδυνηρή αδυναμία και κατόρθωσε με την ηθική και πολιτική του μεγαλουργία, πάνω στα ερείπια να χτίσει το νέο ελληνικό κράτος.

Η έλευση του Καποδίστρια βρήκε τον τόπο στην κυριολεξία στο οριακό σημείο μηδέν, οπότε και ξεκινούσε την ανορθωτική του πορεία. Χαρακτηρι-

στικά ιεραρχούσε ο κυβερνήτης τις εθνικές προτεραιότητες, αναγορεύοντας ως πρώτη την **«υλική επανάρρωση και οικονομική ανάπτυξη»**. Ο Καποδίστριας συνειδητοποίησε αμέσως την ανάγκη να καταστρώσει ένα συγκροτημένο σχέδιο οικονομικού προγραμματισμού, δίνοντας έμφαση στην περιφερειακή ανάπτυξη. Αντελήφθη ακόμα την σπουδαιότητα της δημιουργίας μεσαίας τάξης που θα αποτελούσε την ραχοκοκαλιά της οικονομίας, εφήρμοσε επίσης πολιτικές κινήτρων οικονομικής ανάπτυξης, εισπρακτικούς μηχανισμούς για να τονώσει τα έσοδα, υιοθέτησε διανεμητικές πολιτικές εισοδήματος, ενώ μείωσε τους φορολογικούς συντελεστές, δίνοντας βαρύτητα στην είσπραξη των υπάρχοντων φόρων. Παράλληλα ο κυβερνήτης έδωσε έμφαση στην αναζωογόνηση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, αναγνωρίζοντάς τες ως καίριους παράγοντες οικονομικής αναπτύξεως. Προέβη στην δημιουργία Γεωργικής Σχολής, εισήγε νέες καλλιέργειες, **ενώ στο πεδίο της οικονομικής πολιτικής έκοψε εθνικό νόμισμα τον φοίνικα.**

Όμως για να εμπνεύσει ο κυβερνήτης τον λαό στην πειθαρχία, στην ολιγάρκεια και στην σκληρή και εργώδη προσπάθεια για την ανασυγκρότηση του έθνους, υπήρξε ο ίδιος αδαμάντινο πρότυπο ήθους, λιτού βίου, συνετής διαχείρισης και πολιτικής ευπρέπειας, σαρκώνοντας ως πρώτος πολίτης τα λόγια Ισοκράτους **«Το της πόλεως ήθος, ομοιούται τοις άρχουσιν»**. Τον απόδίδει με αδρές γραμμές ο μεγάλος ιστορικός της επανάστασης και μετέπειτα

πρωθυπουργός Σπυρίδων Τρικούπης **«Λιττός, απέρितος και ανεπιτήδευτος ήταν ο βίος του. Χαρίεσσα και ευπρεπής η ιδιωτική του συμπεριφορά και πανθομολόγητος η αφιλοκερδία του»**. Σε αντιδιαστολή με τους σύγχρονους πολιτικούς μας – που μέσα απο την πολιτική θησαύρισαν και απέκτησαν αλυσίδες ακινήτων, πρίν ελαχίστων φωτεινών περιπτώσεων- ο ίδιος ο Καποδίστριας υποθήκευσε ακόμα και την προσωπική περιουσία του στην Κέρκυρα προκειμένου να αγοραστούν δυο φορτία τροφίμων απο την Μάλτα αξίας 25.000 ταλήρων. Στην αμιγώς οικονομική του πολιτική ο Καποδίστριας μερίμνησε για την σταθεροποίηση των τιμών και χτύπησε δραστικά τον δράκο της τοκογλυφίας. Δεν διηύρυνε την φορολογική βάση, αλλά σθεναρά φρόντισε για την είσπραξη των υπαρχόντων φόρων. Και ειδικώτερα τον φόρο της δεκάτης (10%) για τις ιδιωτικές γαίες και το 30% «τριτοδέκατο» για τις εθνικές γαίες. Ο κυβερνήτης απηύθυνε έκκληση σε όλους τους απανταχού έλληνες επιχειρηματίες της διασποράς, να προστρέξουν και να στηρίξουν τον καθημαγμένο τόπο κρούοντας τις ευαίσθητες χορδές της ελληνικής ψυχής τους. «Δαπανά εξ ιδίων» και πασχίζει να συγκινηθούν οι απανταχού δυνάμενοι συμπατριώτες μας και οι ειλικρινείς φιλέλληνες, **«άνδρες εγχρήματοι και του ελληνικού αγωνίσματος μεγαλόψυχοι φίλοι»**, να συνδράμουν για την νεοϊδρυθείσα Εθνική Χρηματιστηριακή Τράπεζα. Και ο στόχος του επετεύχθη. Κατέβαλε προσπάθεια για να στηρίξει τις αναγκαίες δημόσιες δαπάνες και τις επενδυτικές πρωτοβουλίες και να συγκεντρώσει χορηγίες, ενώ παράλληλα συνάπτει δάνεια, που όμως δεν θα ζήσει για να δει την εξέλιξή τους. Αν και ενσθερνίζονταν την εκτίμηση του οικονομικού συνεργάτη του Αλέξανδρου Στούρτζα, ότι ο δανεισμός οδηγεί στην στην δουλεία. **«Το αυξανόμενο έλλειμμα των οικονομικών (...) το θεωρώ σαν μια αρχή πραγματικής υποδούλωσης (...) Τα έθνη όπως και οι ιδιώτες είναι δούλοι των χρεών τους (...)**. **Ακριβώς απο αυτή την προσωρινότητα πρέπει να βγεί η Ελλάδα – αλλιώς για 100 χρόνια ακόμη δεν θα είναι ελεύθερη, παρά μόνον κατ' όνομα»**. Και μοίρα τραγική τα 100 χρόνια έγιναν 200 και η οικονομική υποδούλωση συνεχίζεται.

Το πρότυπο δικαστικού ήθους ο Γεώργιος Τερτσέτης κατέγραψε την νουθεσία του Καποδίστρια στον γιο του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη Γιώργο, τραγική ειρωνεία μετέπειτα δολοφόνο του. «Το δημόσιον είναι πλακωμένον

από δυο εκατομμύρια λίρες στερλίνες χρέος, αλλά τόσα ζητείτε οι στρατιωτικοί, η γη είναι υποθηκευμένη εις τους Άγγλους δανειστάς, ανάγκη να την ελευθερώσωμεν. (...) **Δια πολυετίαν ακόμη η ζώνη του Προδρόμου πρέπει να είναι στολισμός μας, όχι χρυσούφαντη χλαμύδα (...)**. Πρέπει να φυτεύωμεν δένδρα, να ανοίγωμεν δρόμους, να παλεύωμεν με τα θηρία του δάσους, να δέσωμεν την κοινωνία μας με νόμους σύμφωνους με το έθνος μας ούτε οπίσω ούτε ομπρός του καιρού μας (...). Ετινάξατε το καβούκι των αλλοφύλων αλλ' οι πλεκτάνες της διπλωματίας έχουν κλωστές πλανήτριες, κλωστές θανάτου, άφαντες και εσείς δεν τες εννοείτε. Κατεβαίνω πολεμιστής εις το στάδιον, θα πολεμήσω ως Κυβέρνησις και δεν λαθεύομαι (=αποπροσανα-τολίζομαι), τον έρωτα των προνομίων που είναι φυτευμένος εις ψυχές πολλών, τα ονειροπολήματα των λογιοτάτων, ξένων πρακτικής ζωής, το φιλύποπτο, κυριαρχικό και ανήμερον αλλοεθνών ανδρών. **Η νίκη θα είναι δική μας αν βασιλεύσει την καρδίαν μας, Θεός ζηλότυπος, μόνον το αίσθημα το ελληνικό».**

Πρότυπο πολιτικής ευπρέπειας, φιλοπατρίας, λιτού και απέριτου βίου ο κυβερνήτης, αρνείτο μετ' επιτάσεως τις **«αναπαύσεις του βίου»** και ειδικώτερα τον μισθό που του απένειμε η Δ' Εθνοσυνέλευση **«διότι ευρισκόμεθα εις το μέσον ερειπίων, περικυκλωμένοι απο πληθύν ολόκληρον ανθρώπων βεβυθισμένων εις την εσχάτην αμηχανίαν».** Επιβάλλεται σήμερα οι πολιτικοί μας ηγέτες να διδαχθούν απο τις πάντα επίκαιρες και διαχρονικές διδαχές, της εμπνευσμένης, χρηστής και ανορθωτικής πολιτικής του Καποδίστρια, που σήκωσε την καθημαγμένη Ελλάδα απο το έρεβος της οθωμανικής δουλείας και της έδωσε πνοή και υπόσταση, καθιστώντας την συγκροτημένη με δομές κράτος.

Πηγή : <https://www.pemptousia.gr/>